

Revenue

Witold Mikołajczyk

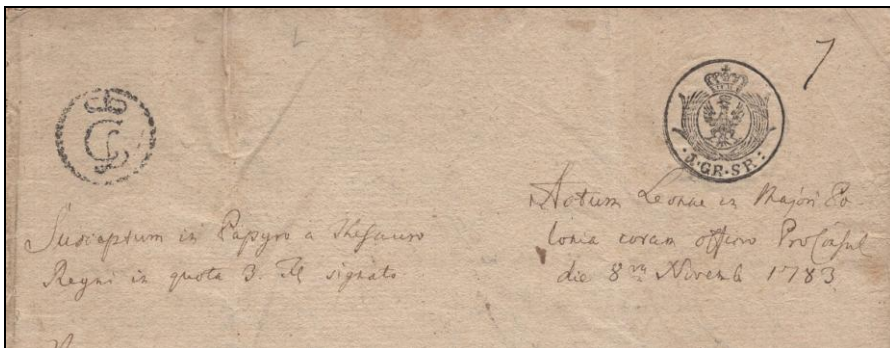
Na wstępie trzeba przypomnieć, że istnieje wystawiennicza klasa revenue, której bardzo zróżnicowane walory są skarbnicą do wykorzystania m.in. w klasie otwartej. Z ostatnich prezentacji, które obejrzałem w pierwszym półroczu br., dwie były szefa Komisji FIP Revenue, Ralpha Ebnera. Pierwsza, pt. Revenue Philately, odbyła się 17 lutego br. w ramach Indyjskiego Kongresu Filatelistycznego [1]. Na marginesie, podczas trwania tego kongresu odbyło się szereg innych prezentacji – w klasie tematycznej, otwartej i literatury. Druga prezentacja pt. 400 Jahre Wertzeichen – Die erste Fiskalwertzeichen in den Niederlanden (400 lat znaków opłaty – Pierwsze znaki opłat skarbowych w Holandii) odbyła się w ramach seminarium online BDPH [2].

W swoim ekspozycie „Gminna Bojanowo moja mała Ojczyzna” zamieściłem tego rodzaju walory. Poniżej fragment jednej z kart.

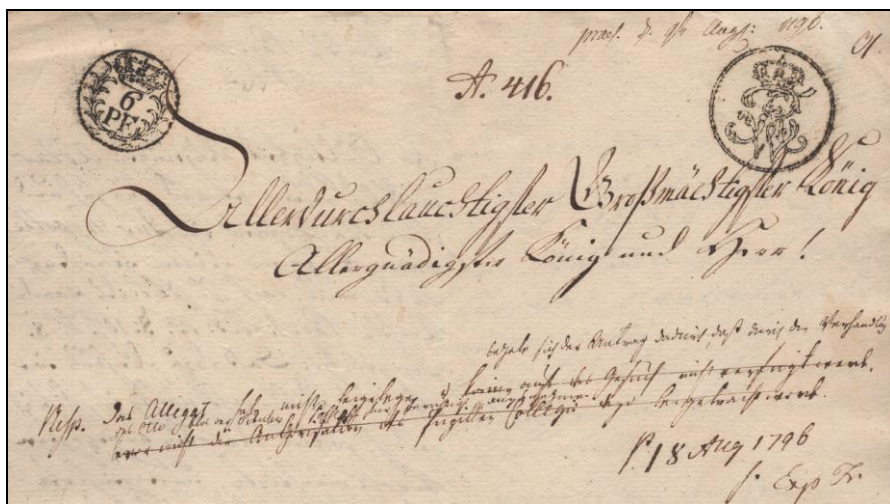
Idąc śladem prezentacji Ralpha Ebnera, na początku niniejszego tekstu również zamieszczam pierwszą całość. Od 1 lutego 1608 r. w Republice Weneckiej opracowano

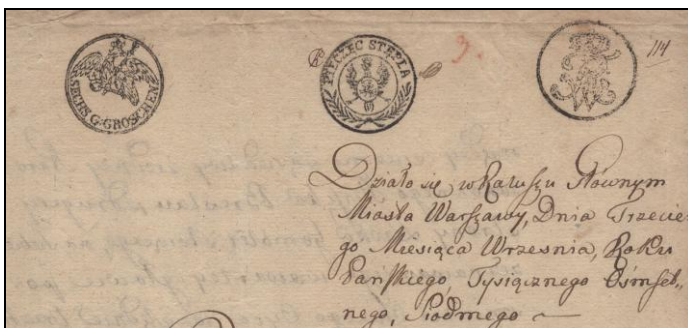
Dokument z pieczęcią kontrolną CL miasta Leszno oraz sygnetą 1 GR. SR sporządzony 8 listopada 1783 r. w Lesznie.

W wyniku II i III rozbioru na ziemiach zagarniętych przez Prusy obowiązywały pruskie papiery stemplowe. W Prusach sygnety wprowadził Fryderyk I dekretem z dnia 15 lipca 1685 r. Kolejne wydania sygnet miały miejsce w 1680, 1701, 1713, 1740, 1765, 1766, 1786 oraz 1804 r. [4].

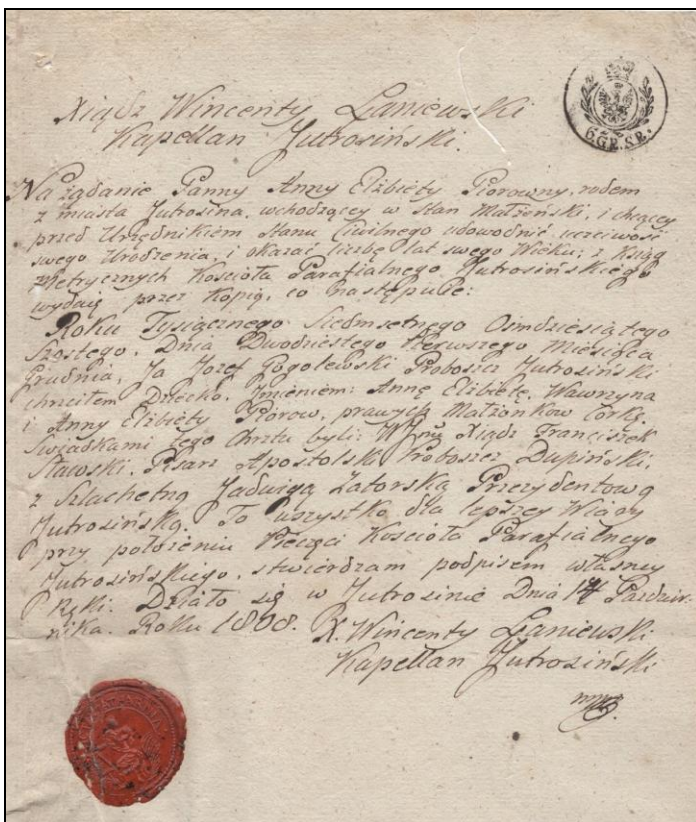
Pruski papier stemplowy z sygnetą 6 Pfennig oraz pieczęcią kontrolną z monogramem „F.W.R.” – Fridericus Wilhelm Rex na dokumencie z 18 sierpnia 1796 r.

W 1807 r., wedle postanowień traktatu w Tylży, powstało Księstwo Warszawskie. W ramach tworzenia polskiej administracji, nastąpiła również „polonizacja” pruskich papierów stemplowych poprzez dodanie pieczęci kontrolnej.

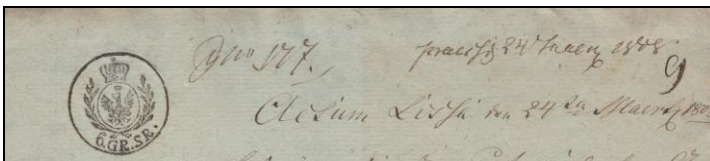

Dokument z 3 września 1807 r. opatrzony sygnetą pruską „SECHS G. GROSCHEN”, pieczęcią kontrolną „PIECZĘĆ STĘPLA” (!) z polskim orłem pośrodku oraz pruską pieczęcią kontrolną „F.W.R.” [5].

Poniżej papiery stemplowe z okresu Księstwa Warszawskiego z pierwszego wydania sygnet [6].

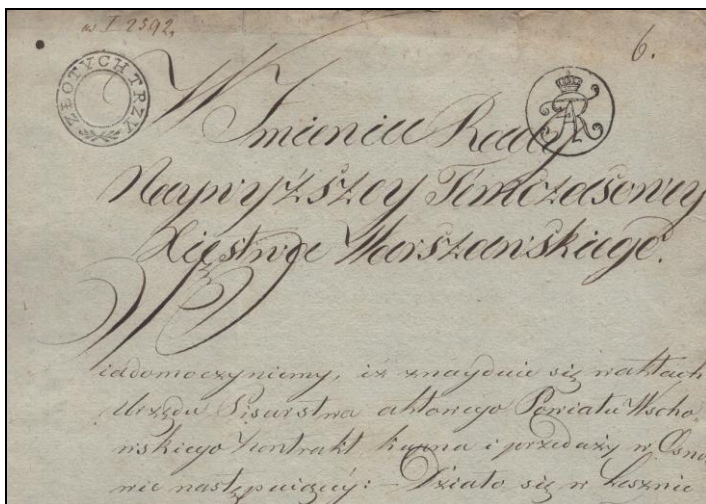

Dokument z 14 października 1808 r. opatrzony sygnetą 6 GR.SR. oraz pieczęcią lakową kościoła pw. św. Katarzyny w Jutrosinie.

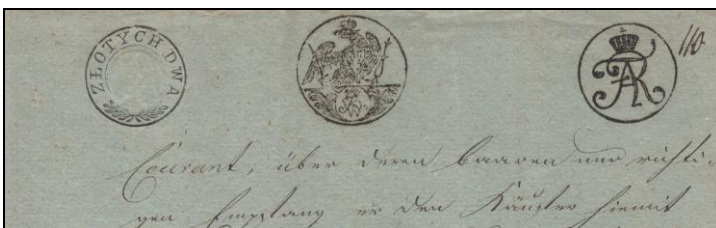
Dokument z 24 marca 1808 r. opatrzoney sygnetą 6 GR.SR.

Wydanie II sygnet Księstwa Warszawskiego zostało wprowadzone na mocy ustawy z 23 grudnia 1812 r. [7].

Dokument z 8 maja 1815 r. sporządzany na papierze stemplowym z sygnetą „ZŁOTYCH TRZY” oraz pieczęć kontrolną „FA.R” (Frideric August REX).

W oparciu o ustalenia Kongresu wiedeńskiego z 1815 r. nastąpiła likwidacja Księstwa Warszawskiego, a ziemie polskie ponownie znalazły się pod administracją dotychczasowych zaborców. Nastąpiła depolonizacja papierów stemplowych KW. Z dwóch dotychczasowych departamentów KW – bydgoskiego i poznańskiego – utworzono Wielkie Księstwo Poznańskie. W okresie przejściowym korzystano jeszcze z papierów stemplowych KW [8].

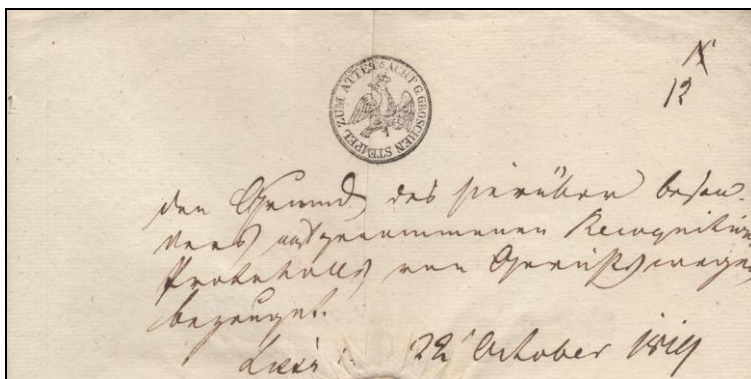
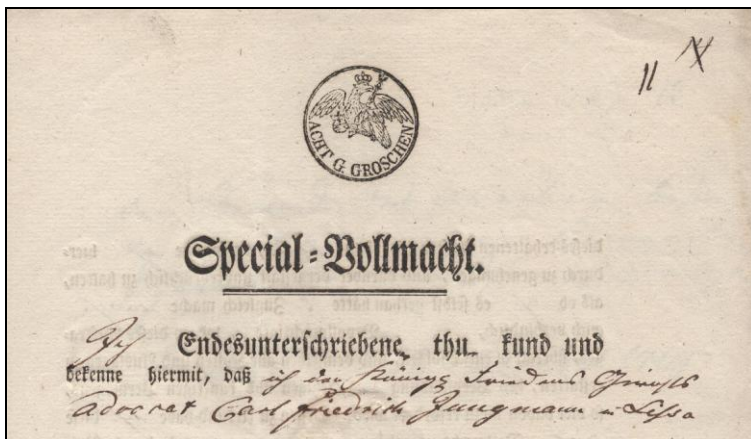

Dokument z 26 lipca 1815 r. sporządzony na papierze stemplowym z sygnetą Księstwa Warszawskiego „ZŁOTYCH DWA”, pieczęcią kontrolną „FA.R” oraz dodatkową pieczęcią kontrolną bez wartości.

Po 1815 r. na terenie zaboru pruskiego powróciły do obrotu pruskie papiery stemplowe z sygnetami wprowadzonymi w 1804 r. [9].

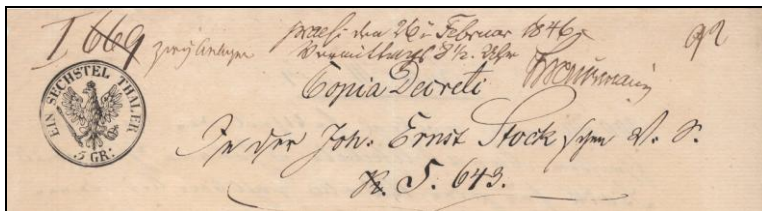

Dokument sporządzony w Lesznie 17 marca 1822 r. na papierze stemplowym z sygnetą „ZWEY G. GROSCHEN” oraz dodatkową małą sygnetą z napisem „VI PFENN”.

Dokument sporządzony 22 października 1819 r. na papierze stemplowym z sygnetą „ACHT G. GROSCHEN” oraz dodatkową sygnetą „ACHT G. GROSCHEN STEMPEL ZUM ATTES”.

W 1820 r. na terenie Prus zostały wprowadzone nowe sygnety [10].

Dokument z 26 lutego 1846 r. sporządzony na papierze stemplowym z sygnetą „EIN SECHSTEL THALER”, „5 GR.”.

Ze względu na obszerność dokumentów – większość w formacie ok. 23 x 38 cm – przedstawiam tylko górne fragmenty papierów stemplowych zawierające sygnety i pieczęcie kontrolne. Niektóre zawierają pieczęcie suche lub lakowe, co może stanowić dodatkową przesłankę do wykorzystania tego typu walorów w budowie ekspozycji w klasie otwartej. Wszystkie prezentowane fragmenty dokumentów pochodzą ze zbiorów własnych.

Zainteresowanym polecam też pierwsze opracowanie Jana Zaborowskiego „Katalog sygnet na ziemiach polskich od 1772 roku”, Leszno 1999, które znacząco zostały rozszerzone w kolejnych wydaniach, cytowanych w przypisach. Z kolei katalogi znaków fiskalnych w innych krajach można znaleźć m.in. na stronie internetowej:

http://philathek.com/katalogo/index.php?page=shop.browse&option=com_virtuemart&Itemid=31

[1] <https://philateliccongressofindia.com/pci-youtube-channel/>

[2] https://www.bdpd.de/fileadmin/Bilder/Philatelie/Online-Seminare/20240224_bdpd_ebner_sd.mp4

[3] Wł. Ługowski, J. Zaborowski, Katalog sygnet na ziemiach polskich od XVIII wieku, Leszno 2001, s.49-53; Leszno 2006, wyd. IV s.93-97;

[4] jw. wyd. 2001 s.26-39; wyd. 2006 s.61-73;

[5] jw. wyd. 2001 s.33-35; wyd. 2006 s.74-77;

[6] jw. wyd. 2001 s.55-57; wyd. 2006 s.98-102;

[7] jw. wyd. 2001 s.59-60; wyd. 2006 s.106-107;

[8] jw. wyd. 2001 s.37; wyd. 2006 s.79;

[9] jw. wyd. 2001 s.32-33; wyd. 2006 s.72-73;

[10] jw. wyd. 2001 s.38-40; wyd. 2006 s.82-83.